

DOI: <https://doi.org/10.53486/9789975359030.02>

CZU: 334.722.2(478)

ENTREPRENEURIAL ACTIVITY IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA: CURRENT PROBLEMS

ACTIVITATEA DE ÎNTREPRINZĂTOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA: PROBLEME ACTUALE

SOLOMON Gabriela, studentă, Specialitatea: Drept
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
Telefon: +37368473648
e-mail autor: solomongabriela23@gmail.com

Abstract *Entrepreneurial activity is one of the following institutions and an essential force for the development of the economy on the market of the Republic of Moldova, and the entrepreneur is the dominant subject of this activity.*

Entrepreneurial activity appeared at a certain stage of the company's development.

Entrepreneurial activity means the production of production, the execution of works and the provision of services, carried out by citizens and their associations independently, on their own initiative, in their own name and at their own risk, under their patrimonial responsibility, in the purpose of ensuring a permanent source of income.

As an entrepreneur, you can activate a natural or legal person.

It is the state that regulates the entrepreneurial activity and subsidizes them (agriculture). In a modern industrialized country, the state is involved in all spheres of economic life. The instruments it uses in order to influence private economic activity can be divided into three broad categories: Taxes, Expenditures Regulations or Control Measures.

Key words: Entrepreneurial activity, type of activity, business, taxes, trading company;

JEL CLASSIFICATION: L 26, O 14, O 25

INTRODUCERE

Activitatea de întreprinzător are o importanță **majoră** în **societatea contemporană** și în Republica Moldova. Antreprenoriatul social este activitatea de antreprenoriat al cărei scop principal este soluționarea unor probleme sociale în interesul comunității.

Conform Legislației Republicii Moldova activitatea de întreprinzător este:

- legală
- social utilă
- independentă și din proprie inițiativă
- în nume propriu
- pe risc și răspundere patrimonială proprie
- permanentă, aducătoare de beneficii

Legislația Republicii Moldova permite practicarea următoarelor genuri de activități:

- de fabricare a mărfurilor, de extragere a zăcămintelor și cultivare a produselor agricole;
- de executare a lucrărilor;

- de prestare a serviciilor;
- comercializarea mărfurilor și a produselor.

Afacerile au o bază normativă solidă, constituită din câteva sute de acte care și se referă la diverse domenii ale economiei naționale. Unificarea, sistematizarea și interpretarea doctrinară, într-un curs unitar, a dispozițiilor legale referitoare la activitatea de întreprinzător și la persoana care o desfășoară (întreprinzătorul) este dificilă, și de o necesitate stringentă pentru cei care utilizează normele de drept. Anume acestui scop servește dreptul afacerilor. Generalizăm că dreptul afacerilor are ca obiect raporturile reglementate de normele juridice din care aceasta este formată.

Forma juridică a activității desfășurate este de o importanță deosebită, deoarece poate fi desfășurată numai într-o formă juridică permisă de lege. Forma juridică a activității de afaceri poate fi: -întreprinzător - persoană fizică sau întreprinzător - persoană juridică. Activitățile desfășurate fără respectarea formelor prevăzute de lege sunt clasificate drept ilegale și sancționate cu caracter contravențional sau penal.

În Republica Moldova, cele mai răspândite societăți comerciale sunt societățile cu răspundere limitată și societățile pe acțiuni. Societățile pe acțiuni sunt forme de persoane juridice care încep o afacere pe scară largă. Întreprinderile mici sunt conduse mai des sub forma unor societăți cu răspundere limitată, mai rar sub forma unei cooperative de producție, a unei societăți în nume colectiv și a unei societăți în comandită. Forma societăților în nume colectiv și în comandită este utilizată în cazul întreprinderilor mici, cel mai adesea întreprinderi familiale. Ele nu sunt foarte frecvente în Republica Moldova, dar legiuitorul le reglementează constituția și funcționarea.

Problemele cu care se confruntă antreprenorii din Republica Moldova.

Activitatea de întreprinzător în Republica Moldova se confruntă cu o pluralitate de probleme. În statele europene dezvoltate, business-urile mici și mijlocii formează peste 90% din totalitatea de afaceri. Acestea sunt esențiale pentru creșterea economică și pentru o democrație funcțională. Angajații din Întreprinderile Mici și Mijlocii deseori alcătuiesc pătura de mijloc a unei societăți, acei care solicită reforme democratice, respectarea drepturilor omului, o piață corectă, concurență loială și respectarea regulilor. Conform unor studii efectuate de către Centrul de Politici și Reforme din Moldova putem evidenția următoarele probleme cu care se confruntă antreprenorii business-urile mici și mijlocii din R Moldova, și anume:

- Controalele abuzive.

Una din marile probleme menționată de antreprenorii (conform statisticii CPR) din aproape toate localitățile Republicii Moldova sunt controalele abuzive din partea autorităților. Argumentând astfel că statul mai degrabă penalizează oamenii de afaceri, decât să îi susțină. Sunt câteva aspecte ale controalelor abuzive:

Nu se aplică **instituția avertismentului** – Legislația, anume Codul fiscal prevede că avertizarea se aplică în cazul încălcărilor fiscale ne semnificative. Antreprenorii au menționat că în cele mai multe cazuri, indiferent de natura abaterii, fie este ne semnificativă, fie este prima abatere, se pune amendă.

Existența unui „**plan de amenzi**” – Antreprenorii Republicii Moldova susțin că există un plan neoficial de colectare a amenzilor care se practica indiferent de locație. Practica este încurajată de superior. Din această motiv, nu se utilizează instituția avertismentului.

Amenzi disproportionale – deseori, pentru cele mai mici și ne semnificative încălcări se pun amenzi foarte mari.

Abuzul și coruptibilitatea funcționarilor – Conform Legislației în vigoare a Codul Fiscal prevede că sancțiunile se fac pentru prevenirea sau săvârșirea unor încălcări, pentru educarea în spiritul legii, dar, deseori, se abuzează de acestea cu scopul colectării amenzilor. Dacă mediul de afaceri opune rezistență la solicitările ilegale ale funcționarilor, acțiunile organelor de control devin abuzive și grosolane.

- **Lipsa transparenței**- Lipsa transparenței este un factor important din domeniul economic, care la fel influențează negativ activitatea antreprenorilor.

- **Comunicarea deficientă a instituțiilor statului cu antreprenorii** Mediul de afaceri și anume antreprenorii care au participat la sondajul organizat de Centru de Politici și Reforme au menționat că este nevoie de o comunicare și interacțiune mai eficientă cu autoritățile. Aceasta ar trebui să vizeze informații despre: gestionarea bugetului, tendințele economice ale Republicii Moldova, deficitul bugetar, demonopolizarea anumitor sectoare de afaceri, relațiile economice bilaterale și multilaterale ale Republicii Moldova cu alte state etc. Aceste discuții ar putea încuraja antreprenorii să dezvolte relații comerciale cu parteneri din alte state și să-și lărgescă piața de desfacere.

- **Migrația cetățenilor** Acest factor conduce la lipsa resurselor umane, putere tot mai mică de cumpărare și piață nesigură de desfacere. Lipsesc politicile publice de reîntoarcere a cetățenilor și lipsesc proiectele sociale care să sprijine deschiderea afacerilor, și, respectiv, crearea locurilor de muncă.

- **Impozitele mari și lipsa unor mecanisme de susținere** Acest factor se atribuie mai mult la începutul unei activități, descurajează cetățenii să-și conducă propria afacere. Taxele mari pe salarii descurajează întreprinderile să lucreze în mod transparent; ele preferă adesea să-și ofere salariile în plicuri. Pe lângă taxele mari atât proprietarii, cât și angajații se plâng de calitatea proastă a serviciilor sociale și medicale oferite de stat menționează cei de la Centrul de Politici și reforme.

La fel ca probleme importante au mai fost evidențiate: tratamentul preferențial în accesul la subvenții nereturnabile, monopoluri, TVA la trecerea frontierei, reevaluarea vamală a mărfurilor, concurența neloyală între cei care își desfășoară activitatea sub brevetul de întreprinzător și cei care își desfășoară activitatea ca SRL. Toți acești factori descurajează antreprenorii din Republica Moldova.

Pentru a crește activitatea antreprenorială, este necesară limitarea sau modificarea acestor factori importanți care stau la baza falimentului multor companii din Republica Moldova.

CONCLUZII în urma studierii temei ' Activitatea de întreprinzător în R. Moldova: probleme actuale'

Deși, legislația Republicii Moldova reglementează toate aspectele activității de antreprenorat, totuși agenții economici se confruntă cu un șir de probleme existente la moment, după cum arată Centrul de Politici și Reforme, acestea urmează să fie soluționate și mediate legal și pe cale amiabilă de către autoritățile statului, pentru a oferi siguranță și asigurare că pe teritoriul Republicii Moldova este real să dezvolți o întreprindere de succes. Digitalizarea și tehnologiile au influențat pozitiv procesul birocratic de obținere a autorizațiilor, de înregistrare, prezentare a rapoartelor de către întreprinzători, dar concluzionăm că mai este necesar de lucrat la aspect ce țin de factorul uman.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. NICOLAE ROȘCA, SERGIU BAIEȘ. *Dreptul afacerilor*. Chișinău 2001.
2. *Constituția Republicii Moldova*, adoptată la 29 iulie 1994. Monitorul Oficial Nr. 1 din 29-07-1994.
3. *CODUL PENAL AL REPUBLICII MOLDOVA*. Monitorul Oficial Nr. 985 din 18-04-2002.
4. *Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi*. Monitorul Oficial Nr. 845 din 03-01-1992.
5. *Legea cu privire la societățile pe acțiuni*. Monitorul Oficial Nr. 1134 din 02-04-1997.
6. *Legea privind societățile cu răspundere limitată*. Monitorul Oficial Nr. 135 din 14-06-2007
7. *Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali*. Monitorul Oficial Nr. 220 din 19-10-2000

Coordonatorul științific: TIGHINEANU Alexandra, dr., cof. univ.,
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
Telefon: + 37369084661
e-mail: tighineanu.alexandra.grigore@ase.md